

**Корпоративни и
Регулаторни
разрешения за сделки**

**Засяга ли липсата им
действителността на
сделките?**

Съдържание

Корпоративни одобрения – примери

Действителна ли е сделката без корпоративно одобрение?

Регулаторни одобрения – примери

Действителна ли е сделката без регулаторно одобрение?

Въпроси / дискусия

Корпоративни одобрения АД

Корпоративни одобрения ТП

Решение на ОС за прехвърляне на ТП – чл. 15, ал. 2 ТЗ

Когато се прехвърля цялото предприятие на търговско дружество, за прехвърлянето е необходимо решение, взето съгласно чл. 262п ТЗ:

- **събирателно или командитно дружество** – единодушно от всички съдружници, в писмена форма с нотариална заверка на подписите
- **ООД** - с мнозинство 3/4 от капитала
- **АД** - с мнозинство 3/4 от представените акции с право на глас
- **КДА** – единодушно решение на неограничено отговорните съдружници в писмена форма с нотариална заверка на подписите + решение на ОСА с мнозинство 3/4 от представените акции

Корпоративни одобрения АД

Особени правила за сключване на сделки от АД – чл. 236 ТЗ

Само по решение на ОСА:

- прехвърляне или предоставяне ползването на цялото ТП
- разпореждане с активи > 1/2 от стойността на активите на дружеството съгласно ГФО
- поемане на задължения или предоставяне на **обезпечения** към едно лице или към свързани лица, **чийто размер [?]** през текущата година > 1/2 от стойността на активите на дружеството съгласно ГФО

Уставът може **изрично** да предвиди тези сделки да се извършват по **единодушно** решение на СД, съответно по решение на УС с **предварително** разрешение на НС.

Корпоративни одобрения АД

Особени правила за сключване на сделки с директори – чл. 240б ТЗ

Сделка между АД и член на негов управителен орган – УС/СД или свързано с него лице, които излизат **извън обичайната му дейност** или **съществено се отклоняват от пазарните условия** - решение на СД/УС.

Съответния член на съвет сам прави тази преценка и уведомява съответния съвет.

Корпоративни одобрения ООД

Придобиване и отчуждаване на недвижими имоти и вещни права върху тях – чл. 137, ал. 1, т. 7 ТЗ

С решение на ОС като протокол с нотариално удостоверяване на подписите и съдържанието, извършени едновременно, **освен ако в дружествения договор е предвидена писмена форма** – чл. 137, ал. 4 ТЗ

Корпоративни одобрения ООД/АД

Специални изисквания в устава/дружественния договор

В дружественния договор/устава може да има изисквания, които са по-тежки от тези в закона, за одобрение на определени сделки, но тези изисквания имат само вътрешно значение и неспазването им не води до недействителност на сделката.

Корпоративни одобрения публични дружества

Сделки на публично дружество – чл. 114 ЗППЦК

Лицата, които управляват и представляват публично дружество..., **без да бъдат изрично овластени за това** от ОСА на публичното дружество, не могат да извършват сделки:

- с активи на стойност $> 1/3$ от активите на дружеството (2% при сделки със заинтересовани лица)
- , от които **възникват задължения** към едно лице или към свързани лица на стойност $> 1/3$ от активите (2% когато задълженията възникват към или в полза на заинтересовани лица)
- , от които **възникват вземания** от едно лице или от свързани лица на стойност $> 1/3$ от активите (1% когато вземанията са от заинтересовани лица)

Корпоративни одобрения публични дружества

- участва в учредяването или в увеличаването на капитала на дружество или извършва допълнителни парични вноски в дружество с активи на стойност $> 10\%$ от активите ($1/3$, когато сделките са част от обичайната търговска дейност на дружеството и в полза на дъщерно дружество)
- дружеството участва в учредяването или в увеличаването на капитала на други дружества или извършва допълнителни парични вноски в дружества с активи, чиято стойност за всяко едно от дружествата е под предходния праг, ако общата им стойност в рамките на една календарна година е над $1/3$ от активите
- придобива или прехвърля **цяло или част от ТП**
- прехвърля, предоставя за ползване или като обезпечение на **дъщерно дружество** активи на обща стойност $> 10\%$ от активите

Корпоративни одобрения публични дружества

Всякакви сделки на публично дружество с участие на заинтересовани лица, извън посочените по-горе, подлежат на предварително одобрение от управителния орган на публичното дружество.

Корпоративни одобрения непублични дружества, дъщерни на публични дружества

Чл. 114 ЗППЦК

без предварително одобрение от управителния орган на публичното дружество не може да извършва сделки:

- с активи на стойност $> 1/3$ от активите на дружеството (5% при сделки със заинтересовани лица)
- участва в учредяването и/или в увеличаването на капитала на дружество и/или извършва допълнителни парични вноски в дружество с активи над горните прагове
- решение да не участва в увеличаването на капитала на свое дъщерно дружество, в резултат на което участието на дъщерното дружество ще спадне под 25% иликратно на 25% от капитала на неговото дъщерно дружество

Действителна ли е сделката без корпоративно одобрение?

Общо правило по ЗЗД - чл. 26, ал. 1

Нищожни са договорите, които противоречат на закона...и договорите, при които липсва съгласие.

Специални норми:

- **АД** - чл. 236, ал. 4 ТЗ

Сделка, сключена в нарушение на ал. 1 - 3, е действителна, а лицето, което я е сключило, отговаря пред дружеството за причинените вреди.

Действителна ли е сделката без корпоративно одобрение?

Специални норми:

- **АД** - чл. 240б, ал. 2 ТЗ:

Сделка, сключена в нарушение на ал. 2, е действителна, а лицето, което я е сключило, като е знаело или е могло да узнае, че липсва такова решение, отговаря пред дружеството за причинените вреди

Действителна ли е сделката без корпоративно одобрение?

ДИРЕКТИВА 2009/101/ЕО

за България – за АД, ООД и КДА

Преамбюл:

9. Защитата на третите лица следва да бъде гарантирана чрез разпоредби, които във възможно най-голяма степен ограничават основанията за недействителност на задълженията, поети от името на дружеството.

10. За да се гарантира правната сигурност в отношенията между дружеството и третите лица, както и между членовете на дружеството, е необходимо да се ограничат случаите на недействителност, както и обратното действие на обявяването на недействителността, и да бъде установен кратък срок, в който третите лица могат да оспорят такова обявяване.

Действителна ли е сделката без корпоративно одобрение?

ДИРЕКТИВА 2009/101/ЕО

Чл. 10, ал. 2:

Ограниченията на правомощията на органите на дружеството, които произтичат от устава или от решение на компетентните органи, не могат да се противопоставят на трети лица, дори и ако са били оповестени.

Действителна ли е сделката без корпоративно одобрение?

ООД

Тълкувателно решение № 3 от 15.11.2013 г. на ВКС по тълк. д. № 3/2013 г. :

Решение на ОС на ООД по чл. 137, ал. 1, т. 7 ТЗ **не е** необходимо **условие за действителност** на разпоредителна сделка с недвижим имот, собственост на дружеството или вещно право върху него, **сключена от представляващия дружеството орган** (управител/управители).

Като общ извод възоснова на ТР може да се приеме, че правилото важи и за други сделки на ООД, като основният аргумент на ВКС е, че ОС е вътрешен волеобразуващ орган, но волеизявяващ орган в отношенията с третите лица е управителя на ООД и с оглед защита на сигурността на търговския оборот

Действителна ли е сделката без корпоративно одобрение?

Специални норми:

Горните общи правила по чл. 236, ал. 4 ТЗ (за АД) и ТР на ВКС (за ООД за сделки с недвижими имоти) следва да важат и при сделки за прехвърляне на ТП или учредяване на залог върху ТП, както от АД, така и от ООД.

На практика, обаче, ТР вероятно няма да впише такива сделки без да се представи решение на ОС.

Публични дружества:

Чл. 114, ал. 12 ЗППЦК:

Сделките, извършени в нарушение на ал. 1 - 11, са **нищожни**.

Регулаторни/административни одобрения

"THE BOTTOM LINE: DO WE WAIT FOR THE GOVERNMENT TO APPROVE IT AS AN ANTIBIOTIC, OR DO WE GO AHEAD RIGHT NOW AND SELL IT AS A FURNITURE POLISH?"

Регулаторни/административни одобрения

Примери:

чл. 21, ал. 1, т. 23 ЗЕ - КЕВР разрешава извършването на разпореждане с имущество, с което се упражнява лицензионна дейност в случаите, предвидени в този закон, както и на други сделки, които водят или могат да доведат до нарушаване сигурността на снабдяването вследствие на задлъжнялост на енергийното предприятие

Наредба № 3 за лицензиране в областта на енергетиката - чл. 92, ал. 1:

2. сделки, които водят или могат да доведат до нарушаване сигурността на снабдяването вследствие на задлъжнялост на енергийното предприятие, съгласно чл. 21, ал. 1, т. 23 ЗЕ - издаване на облигации, заеми със срок на погасяване, по-дълъг от една година, договори за изкупуване на енергия със срок, по-дълъг от една година;

Регулаторни/административни одобрения

Примери:

Наредба № 3 за лицензиране в областта на енергетиката - чл. 92, ал. 1:

- **учредяване на залог или ипотeka** върху имущество, с което се осъществява лицензионна дейност
- **сделки на стойност > 10% активите** на лицензианта съгласно последния одитиран ГФО

Регулаторни/административни одобрения

Примери:

чл. 21, ал. 1, т. 23а ЗЕ - КЕВР разрешава сделки по разпореждане с дялове и акции, представляващи > 20% от капитала на търговски дружества, които осъществяват лицензионна дейност по пренос и разпределение на електрическа, топлинна енергия или природен газ

чл. 53 ЗЕ - Разпореждане с незавършени обекти на строителството или с имуществото, с което се осъществява дейността по лицензията, може да се извършва само в тяхната цялост след разрешение на КЕВР, включително при обявяване на лицензиант в несъстоятелност

Регулаторни/административни одобрения

Примери:

Концентрации по ЗЗК – чл. 24, ал. 2:

Предприятията са задължени да уведомят КЗК **след сключването на договора**, публичното оповестяване на търговото предложение **или придобиването на контрол, но преди предприемането на реални действия по изпълнение на сделката**. В определени случаи по искане на страните комисията може да извърши оценка на концентрациите преди сключването на договора или публичното оповестяване на търговото предложение, ако страните представят достатъчно доказателства за намеренията си за сключването на договор или са оповестили публично намерението си да направят търгово предложение

Регулаторни/административни одобрения

Прехвърляне на дялове/акции в регулирани бизнеси

Прехвърлянето на дялове/акции в редица регулирани дружества подлежи на одобрение от съответния регулаторен орган (КФН, БНБ, КЕВР, КРС) – например банка, застрахователно дружество, пенсионноосигурително дружество, пощенски оператор, лицензиант по ЗЕ, инвестиционен посредник и др.

Правен ефект върху сделката при липса на регулаторно/административно одобрение

Теорията – няколко тези:

- сделката е **нищожна** на основание чл. 26 ЗЗД – сделка, която противоречи на закона – противоречи, защото за нея е нужно разрешение, което липсва
- сделката не е нищожна, но е с **незавършен фактически състав**, съответно не поражда действие, но може да го породи, ако разрешението бъде получено впоследствие.

Практическа разлика няма или е незначителна.

Правен ефект върху сделката при липса на регулаторно/административно одобрение

Специални разпоредби:

чл. 53, ал. 7 ЗЕ - Разпорежданията, извършени в нарушение на предходните алинеи, се обявяват за нищожни от съда по искане на комисията, на прокурора или на всяко заинтересовано лице.

чл. 90 ЗЗК - КЗК може ... да наложи на участниците в сделката други поведенчески и/или структурни мерки, необходими за възстановяване на ефективната конкуренция, включително като постанови разделяне на обединените капитали, дялове или активи и/или прекратяване на общия контрол...

Правен ефект върху сделката при липса на регулаторно/административно одобрение

Специални разпоредби:

чл. 295, ал. 1 ТЗ

Когато за действителността на търговската сделка е необходимо разрешение или одобрение от държавен орган, сделката поражда действие с даването му.

БЛАГОДАРЯ!

Дамян Симеонов

БОЯНОВ и КО.

бул. „Патриарх Евтимий“ 82

София 1463

Моб. тел. +359 888 455 272

d.simeonov@boyanov.com

www.boyanov.com